

**MANAGEMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM
IN THE CONDITIONS OF MODERNIZATION.
EVALUATION SYSTEMS**

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-80-8-2.65>

**ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ
В УМОВАХ КАРАНТИНУ**

Мельниченко Н. П.

*кандидат технічних наук,
доцент кафедри прикладної механіки
та загальноінженерних дисциплін
Криворізький національний університет
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна*

Підготовка інженерних кадрів в Україні відбувається в умовах економічної кризи, невизначеності, обмеженості ресурсів, жорсткої конкуренції та стресів. Тому однією із пріоритетних задач діяльності вищих навчальних закладів вищої професійної освіти по підготовці кадрів для інноваційної економіки є формування у студентів готовності до реалізації творчих професійних компетенцій.

Свій негативний внесок у результати навчального процесу вніс карантин, пов'язаний із пандемією. Особливо гостро це відчули студенти першого курсу, оскільки у них недостатньо досвіду для організації самостійної роботи.

Правильна організація самоосвітньої роботи студентів з розширення та заглиблення своїх знань має надзвичайно важливе значення для успішного навчання в вузі. Навчальні заняття у вузі, зокрема лекції, мають по відношенню до процесу засвоєння знань лише установчий, орієнтуючий характер. Лекція відіграє роль чинника, що спрямовує самостійну творчу діяльність студентів, тому проведене лекцій у режимі відео конференцій лишає студентів можливості діалогу у разі виникнення запитань. Студентам необхідно самим активно здобувати знання різними шляхами: працювати з підручником, додатковою літературою, науковими першоджерелами та ін. Проте цих навичок студенти першого курсу в школі не здобувають.

При цьому слід зазначити, що першокурсники ще не є повністю самостійними, морально і соціально зрілими суб'єктами. Дослідження

показали, що більшість студентів 1 курсу перебувають у матеріальній залежності від батьків, психологічно залежні від батьків чи друзів. Фактично всі приїжджі студенти сумують за домівкою і друзями. У більшості студентів виникають проблеми і складнощі з новим режимом дня, організацією харчування, відпочинку, самостійною підготовкою [1, с. 166].

Головною складністю великої кількості студентів є відсутність у багатьох першокурсників спеціальних організаційно – навчальних навичок, необхідних у вузівському навчанні: конспектування лекцій та першоджерел, користування бібліотекою, і т. д. Зазвичай такі вміння та навички дуже швидко набуваються, але їх відсутність негативно впливає на успішність і на показники адаптації студентів

Специфіка вузівського навчання багато в чому ще обумовлена відсутністю систематичного поточного контролю за якістю засвоєння знань. У середній школі контроль над навчальною роботою і засвоєнням матеріалу школяра здійснюється на кожному уроці. У вищому навчальному закладі, де немає щоденної перевірки знань, випускники шкіл отримують у цьому відношенні велику свободу дій. Відбувається різка зміна, а точніше руйнування, тих стереотипів відносин з викладачами, які роками склалися в середній школі. Відчуваючи себе досить вільними від педагогічного контролю, багато першокурсники підміняють регулярну роботу по засвоєнню знань епізодичними, безсистемними заняттями, що веде до відставання в навчальній програмі. Така система навчальної роботи не забезпечує належної підготовки студентів.

Усі ці недоліки особливо стали очевидними у період дистанційної освіти під час карантину. Якщо студенти старших курсів уже мали певний досвід самостійної роботи та мали вищий рівень свідомості, то у студентів першого курсу спостерігалася певна розгубленість. Не своєчасне виконання завдань, виданих викладачем, відсутність на відеолекціях, надія на те, що карантин закінчиться раніше ніж закінчиться семестр та на те що у зв'язку із карантинном відбудуться певні послаблення привело до ускладнень у кінці семестру при підсумковому оцінюванні.

У системі оцінювання навчальних досягнень студентів реалізуються різні види контролю, зокрема: поточний, модульний і підсумковий. Для визначення рівнів теоретичних знань і практичних навичок студентів з тем, які входять до змістових модулів, проводиться поточний контроль. Він включає не тільки оцінювання навчальних досягнень студентів під час проведення аудиторних занять, у процесі виконання завдань самостійної роботи і на консультаціях (під час відпрацювання пропу-

щених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання), а й повинен враховувати активність студентів на заняттях, що неможливо в умовах карантину.

Поточний контроль здійснюється у формі опитувань, виступів на лабораторних заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентам та виконання домашніх графічних завдань.

Ефективними формами проведення поточного контролю є:

- виступ з основного питання; усна доповідь; доповнення чи запитання до того, хто відповідає;
- участь в організованих дискусіях, інтерактивних формах проведення занять; виконання письмових завдань .розв’язування тестів, написання наукових робіт, рефератів, участь у студентських олімпіадах з дисципліни;
- самостійне опрацювання тем; – систематичність роботи на лабораторних і лабораторно-практичних заняттях.

Модульний контроль проводиться , як правило у вигляді контрольної-модульної роботи, або розв’язування тестів з дисципліни.

Підсумкова оцінка за заліковий модуль з дисципліни «Інженерна графіка» складається із оцінки за поточну, самостійну роботу по кожній темі, виконання розрахунково – графічної роботи та підсумкової залікової роботи. Оцінка за, самостійну роботу складається із оцінки за самостійне розв’язування задач по кожній темі у робочому зошиті та самостійне засвоєння теоретичного матеріалу.

Система оцінювання знання у період карантину потребує вдосконаленні Пов’язано це з тим, що традиційна система оцінювання знань не відповідає повною мірою запитам сучасності, в той час, коли всі педагогічні технології, які використовуються у вищих навчальних закладах, передбачають об’єктивність фіксації результатів навчальних досягнень студентів. Якщо у традиційній освіті при вивченні дисциплін: «Інженерна графіка» або «Інженерна та комп’ютерна графіка» найбільша частка це виконання розрахунково-графічної роботи то у період карантину найбільшу частку складає самостійна робота. Це пов’язане із тим, що студенту більше доводиться працювати із додатковою літературою. Тому необхідно розробити систему оцінювання знань на екстремальний випадок змістивши наголос на самостійну роботу студентів тому, що недосконале оцінювання негативно впливає на весь процес підготовки фахівців, які повинні мати увесь спектр професійно значущих якостей, творчих здібностей, інтересів, тощо.

Теоретичною основою оцінки результатів навчання студентів є, в першу чергу, дидактична система рівнів здатності навчатися І. Лернера, 248

з якої випливає, що перший рівень є рівнем знань, другий – співвідноситься з уміннями і навичками, третій – з досвідом творчої діяльності, четвертий – з емоційно-ціннісним відношенням студента до навколишньої дійсності [3, с. 8].

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів – це система розумових навичок, з яких: знання, розуміння та застосування – навички низького рівня; аналіз, синтез і порівняльна оцінка – навички високого рівня [4, с. 89]. У період карантину та дистанційної освіти оцінювання стає дещо суб'єктивним тому, що у студентів при виконанні підсумкової роботи за змістовий модуль є велика спокуса використати інформаційні можливості Інтернет ресурсів та інших джерел. Тому велике значення має розробка якісних тестових завдань для проведення різного виду контролів у процесі опанування студентами професійно орієнтованих навчальних дисциплін та використання активних методів навчання у тому числі ігрове прецїювання.

Для удосконалення навчального процесу та для надання досвіду ведення дискусії доцільно було б використовувати в навчанні дискусійні заняття з постановкою проблеми та її обговорення [2, с. 157]. Такий спосіб навчання добре зарекомендував себе у провідних вищих навчальних закладах світу. Використання заняття з постановкою проблеми вчить майбутнього фахівця обґрунтовувати свою думку, приймати рішення, працювати із довідковою літературою, що дозволить спростити адаптацію молодого фахівця на початку своєї професійної діяльності.

Перед вищою школою стоїть завдання формування і розвитку у студента позитивної мотивації до навчальної діяльності для того, щоб студент по-справжньому включився у роботу, потрібно, щоб завдання, які ставляться перед ним у ході навчальної діяльності, не тільки були зрозумілі, але і внутрішньо прийняті ним, тобто щоб вони набули значимість для нього і знайшли, таким чином, відгук і опорну точку у його переживання, а також оцінювання виконаної роботи було справедливим.

Література:

1. Дворніков В.А., Мельниченко Н.П., Шамрай О.В. Гірничий вісник № 103, вип. 218, ДВНЗ «Криворізький національний університет» – 2018: С. 163–168.
2. Мельниченко Н.П. Роль інтерактивних методів у вивченні дисципліни «Інженерна графіка». Збірник наукових праць «Педагогічні науки». Випуск LXXXIII. Том 1. м. Херсон – 2018: С. 153–158.

3. Смолінчук Л.С. Тестування як метод оцінювання навчальних досягнень студентів / Л.С. Смолінчук // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія: [зб. наук. праць] / [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/VisnikPP/article/view/>.

4. Булах І.Є. Створюємо якісний тест: [навч. посіб.] / І.Є. Булах, М.Р. Мруга. – К. : Майстер-клас, 2006. – 160 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-80-8-2.66>

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗНАТЬ БАКАЛАВРІВ КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проскура С. Л.

*старший викладач кафедри автоматизованих систем обробки
інформації і управління факультету
інформатики та обчислювальної техніки*

НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Кронда О. П.

*ст.викладач кафедри Англійської мови гуманітарного спрямування № 3
факультету лінгвістики*

НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Литвинова С. Г.

*доктор педагогічних наук,
заступник директора з наукової роботи
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання
Національної академії педагогічних наук України
м. Київ, Україна*

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних, WEB-орієнтованих та інноваційних технологій, що базуються на широкому використанні мережі Інтернет, змінюють принципи та підходи до навчання, зокрема бакалаврів комп'ютерних наук, у закладах вищої освіти. Відповідно виникає необхідність переосмислення та реструктуризації навчального процесу, оновлення змісту освітньої програми, форм, методів та засобів викладання [2, с. 611]. Важливим залишається питання підвищення якості професійної підготовки бакалаврів комп'ютерних наук, рівня їх професійної компетентності, яка б